

والدین کلاس اولی‌ها بخوانند

با نزدیک شدن به ماه مهر و شروع سال تحصیلی، کلاس‌اولی‌ها نخستین گام‌های خود را در مسیر یادگیری برمی‌دارند؛ اما این گام‌ها نه در مدرسه، بلکه در این روزهای پایانی شهریور آغاز می‌شود.

ایسنا/آذربایجان شرقی با نزدیک شدن به ماه مهر و شروع سال تحصیلی، کلاس اولی‌ها نخستین گام‌های خود را در مسیر یادگیری برمی‌دارند؛ اما این گام‌ها نه در مدرسه، بلکه در این روزهای پایانی شهریور آغاز می‌شود. در این روزهای پر جنب و جوش تابستانی، خیابان‌ها از کودکانی ذوق زده، والدینی نگران، مغازه‌هایی پر از لوازم تحریر و مدارس شلوغ پر شده است. بوی ماه مهر از هر موقعی نزدیک تر حس می‌شود. مدرسه، کلاس اول، الفبا، خواندن، نوشتن، یاد گرفتن؛ همه و همه رنگی تازه پیدا می‌کنند. اما گاهی این احساسات نو، می‌تواند برای کودکان کلاس اولی و والدینشان کمی نگران‌کننده باشد.

در این گزارش به سراغ سوال‌هایی رفته ایم که ذهن هر مادر یا پدری را که فرزند کلاس اولی دارد درگیر کرده است. **صیوری والدین؛ کلید موفقیت دانش آموزان کلاس اول** یک معلم پایه اول دبستان با تاکید بر اینکه یادگیری حروف الفبا قراردادی و زمان بر است، گفت: همراهی و صیوری والدین نقش مهمی در تثبیت یادگیری و افزایش اعتماد به نفس دانش آموزان کلاس اول دارد. دانش آموزی که فرصت کافی برای درک و تمرین نشانه‌ها داشته باشد، به سادگی می‌تواند روند یادگیری را پیش ببرد. رویا نوری جمالی، با بیش از ۱۰ سال سابقه تدریس در پایه اول با بیان اینکه آموزش حروف الفبا در همه زبان‌ها قراردادی است و منطق ذاتی ندارد، افزود: دانش آموزان در واقع یک قرارداد را یاد می‌گیرند و این فرایند باید در سه مرحله تدریس، تمرین و تثبیت انجام شود. اگر بستر این مراحل فراهم نشود، یادگیری دچار مشکل خواهد شد. وی ادامه داد: تثبیت بیشتر در منزل اتفاق می‌افتد و لازمه اثرگذاری آن همراهی والدین است. اگر بخشی از تکالیف در خانه پیگیری نشود، فرایند یادگیری ناقص خواهد بود؛ چرا که دانش آموز به تمرین در شرایط و مکان‌های متنوع نیاز دارد. وی با تاکید بر نقش صیوری والدین گفت: انواع دانش آموزان به لحاظ یادگیری وجود دارند؛ دیداری، شنیداری یا لمسی. سرعت یادگیری آنها متفاوت است اما در نهایت همه می‌توانند خواندن، نوشتن و جمله‌سازی را بیاموزند. مقایسه کردن دانش آموزان با یکدیگر به اعتماد به نفس آنها آسیب می‌زند.

نوری جمالی یادآور شد: مباحث اصلی فارسی، ریاضی، علوم و قرآن در ابتدای کتاب به صورت تیتروار آمده و والد نباید از فرزند خود انتظار داشته باشند که در پایان سال، چیزی فراتر از آن انتظار یاد بگیرد. البته معلم موظف است برای دانش آموزانی که سریع تر پیش می‌روند غنی‌سازی انجام دهد و مانع پیشرفت آن‌ها نشود. وی تصریح کرد: به دلیل آنکه زبان نخست بسیاری از کودکان آذربایجان شرقی ترکی است، بهترین آماده‌سازی برای ورود به مدرسه تماشای کارتون‌های فارسی و گفت‌وگوی فارسی والدین با کودک است. به هیچ عنوان توصیه نمی‌شود که والدین پیش از شروع مدرسه حروف الفبا را به کودک آموزش دهند. زیرا هر کودکی که بتواند در پایان سال تحصیلی نام خود را بنویسد و آن را درک کند، مجوز ورود به کلاس دوم را دارد. بنابراین والدین نباید کودکان را تحت فشار گذاشته یا انتظار بیش از حد داشته باشند.

وی در خصوص آموزش مجازی نیز بیان کرد: اگر کلاس‌ها به صورت آنلاین برگزار شود، تعطیلی محسوب نمی‌شود؛ بلکه تنها مکان برگزاری کلاس تغییر کرده است. همان معلم، همان برنامه و همان تکالیف ادامه خواهد داشت. نباید به کودک القای تعطیلی شود. همچنین خرید وسایل باید ساده و کاربردی باشد. کیف و جامدادی شلوغ یا سنگین موجب حواس پرتی و آسیب جسمی در طول سال می‌شود. این وسایل ابزار یادگیری هستند، نه هدف. بنابراین بهتر است والدین در این زمینه سادگی را مدنظر داشته باشند.

اضطراب جدایی در کلاس اولی‌ها طبیعی است؛ والدین صبور باشند

یک کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی با اشاره به آغاز سال تحصیلی جدید گفت: بی‌قراری، گریه یا حتی پرخاشگری کودکان در شروع مدرسه طبیعی است و نیاز به پذیرش و هدایت دارد، نه سرکوب و برجسب زنی. فتنه رافضی با بیش از ۱۴ سال فعالیت تخصصی در حوزه مشاوره کودک و نوجوان و مدارس، تصریح کرد: والدین باید با درک واقع بینانه از شرایط فعلی و اعم از شرایط اقتصادی، سیاسی و آموزشی؛ — نگاه حمایتی و انعطاف‌پذیر به حضور کودک در مدرسه داشته باشند.

وی افزود: طبیعی است که بسیاری از کودکان با احساساتی مانند بی‌قراری، گریه، بهانه‌گیری یا حتی رفتارهای پرخاشگرانه به استقبال مدرسه بروند، به ویژه در سنین پایین یا پس از تجربه تحصیل آنلاین. این احساسات باید از سوی والدین پذیرفته و هدایت شوند؛ چرا که مسئولیت اصلی حمایت عاطفی بر عهده خانواده است و مدرسه تنها می‌تواند محیطی برای کمک به این سازگاری فراهم کند.

وی با اشاره به اینکه اضطراب جدایی یکی از شایع‌ترین واکنش‌ها در شروع مدرسه است، توضیح داد: این اضطراب در شرایط پرتنش جامعه امروز ممکن است شدت بیشتری پیدا کند. برای کاهش آن، والدین باید از قبل کودک را با مفهوم جدایی کوتاه مدت آشنا کنند؛ مثلاً از طریق بازی‌های نمادین مانند "مدرسه بازی"، بازدید از فضای مدرسه یا سپردن کودک برای زمان کوتاه به فرد مورد اعتماد.

رافضی ادامه داد: مهم‌ترین نکته این است که والدین اضطراب خود را کنترل کرده و به کودک پیام اطمینان بدهند. جدایی باید تدریجی، محترمانه و همراه با گفت‌وگوی عاطفی باشد. اگر والدین نگرانی خود را بیش از حد به کودک منتقل کنند، اضطراب او تقویت می‌شود. همچنین ارتباط مداوم با مربی و داشتن روتین ثابت روزانه به سازگاری کودک بسیار کمک می‌کند. وی در بخش دیگری از سخنانش به کمبود تعاملات اجتماعی کودکان در سال‌های اخیر اشاره کرد و گفت: بسیاری از کودکان

کمر فرصت ارتباط با همسالان داشته اند. بنابراین والدین می توانند با فراهم کردن موقعیت های اجتماعی مانند بازی در پارک، حضور در گروه های کوچک یا کلاس های مهارت، ارتباط گیری تدریجی فرزندان خود را تمرین دهند.

وی در پایان خاطرنشان کرد: آموزش مهارت هایی همچون نوبت گرفتن، درخواست کمک و بیان احساسات باید به صورت عملی و در قالب بازی انجام شود. همچنین گفت وگو درباره مدرسه با رویکرد مثبت، قصه گویی درباره دوستی و همکاری، و استفاده از کتاب ها و انیمیشن های مرتبط، ذهن کودک را برای پذیرش فضای مدرسه آماده می کند.

شیطنت کلاس اولی ها در ابتدای سال تحصیلی طبیعی است

معاون انضباطی یکی از مدارس تبریز با تاکید بر اینکه هیجان و شیطنت دانش آموزان در روزهای ابتدایی مهر طبیعی است، گفت: مدرسه تنها محل درس خواندن نیست، بلکه کودکان در آن مهارت های زندگی، دوستی و رفتار اجتماعی را تمرین می کنند. معصومه فرخی، با بیش از ۱۰ سال سابقه فعالیت در حوزه معاون انضباطی، اظهار کرد: اوایل سال تحصیلی معمولاً بچه ها پر از هیجان و انرژی هستند، بنابراین شلوغی و شیطنت آن ها طبیعی و نشانه سازگار شدن با محیط جدید است. والدین بهتر است سخت گیری نکنند و بدانند که مدرسه فقط جایی برای درس خواندن نیست، بلکه بچه ها در مدرسه یاد می گیرند چگونه با دیگران زندگی کنند، دوست پیدا کنند و رفتار درست را تمرین کنند.

وی با بیان اینکه مسئولیت نظم و تربیت تنها بر عهده مدرسه نیست، افزود: خانواده باید در خانه اصول احترام و مسئولیت پذیری را به فرزند خود آموزش دهد و مدرسه ادامه این مسیر را پیش ببرد. همچنین تقویت حس استقلال و انگیزه کودک موجب می شود با اعتماد به نفس بالاتری وارد مدرسه شود.

وی درباره راهکارهای آماده سازی کودکان برای ورود به مدرسه توضیح داد: خانواده ها می توانند چند روز پیش از آغاز سال تحصیلی ساعت خواب و بیداری فرزندانشان را منظم کنند تا صبح ها راحت تر آماده شوند. همچنین بهتر است یادشان بدهند شب قبل وسایل خود را آماده کنند تا بدون عجله به موقع به مدرسه برسند.

فرخی ادامه داد: صحبت با کودکان درباره نکات ایمنی مانند درست بالا و پایین رفتن از پله ها یا مراقبت در حیاط مدرسه ضروری است. همچنین دعوا نکردن با دوستان، صحبت محترمانه، مراقبت از خود و دیگران و... از واجباتی است که باید با کودک تمرین شود. این تمرین های ساده باعث می شود بچه ها هم در درس و هم در دوستی هایشان موفق تر باشند و مدرسه را محیطی امن و دوست داشتنی ببینند.

وی شهریورماه را زمان مهمی برای آماده سازی روحی دانش آموزان دانست و یادآور شد: شهریور فقط وقت تمرین نظم نیست، وقت دلگرم کردن بچه ها هم هست. والدین می توانند با فرزندانشان درباره مدرسه حرف بزنند، از دوستی ها و خاطرات خوب بگویند یا حتی بازدید از مسیر و فضای مدرسه داشته باشند تا محیط برای آن ها آشنا شود.